

**CFPP-CTPP/2022/AVIS-2022-02/Avis
concernant l'élargissement des
critères d'agrément des aides-
soignants**

**FRPB-TCPB/2022/ADVIES-2022-
02/Advies betreffende de
uitbreiding van de criteria voor de
registratie als zorgkundige**

19/04/2022

**Avis conjoint du Conseil Fédéral des
Professions Paramédicales et de la
Commission Technique des
Professions Paramédicales**

**Gezamenlijke advies van de
Federaal Raad voor de
Paramedische beroepen en de
Technische Commissie voor de
Paramedische beroepen**

Direction générale Soins de Santé

Professions des soins de santé et pratique
professionnelle

Cellule organes d'avis et réglementation

Avenue Galilée 5, boîte 2 – 1210 Bruxelles

www.health.belgium.be

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidszorgberoepen en
Beroepsuitoefening

Cel adviesorganen en regelgeving

Galileelaan 5, bus 2 - 1210 Brussel

www.health.belgium.be

Conseil Fédéral des Professions Paramédicales Commission Technique des Professions Paramédicales		Federaal Raad voor de Paramedische beroepen Technische Commissie voor de Paramedische beroepen	
<i>Avis concernant l'élargissement des critères d'agrément des aides-soignants</i>		<i>Advies betreffende de uitbreiding van de criteria voor de registratie als zorgkundige</i>	
CFPP-CTPP/2022/AVIS-2022-02	19/04/2022	FRPB-TCPB/2022/ADVIES-2022-02	

<p>Introduction</p> <p>Le Ministre flamand du bien-être, de la famille, de la santé publique et de la lutte contre la pauvreté s'est questionné quant aux possibilités d'étendre les critères d'agrément en tant qu'aide-soignant à d'autres praticiens des soins de santé et aux étudiants dans ces domaines et des conditions requises pour cette extension. L'objectif est d'offrir une réponse à la demande croissante en aides-soignants.</p> <p>Dans le même temps, le Ministre de la Santé publique, Frank Vandebroucke, dans sa lettre du 20/12/2021, a demandé l'avis de différents conseils et organes consultatifs pour savoir si une ou plusieurs professions paramédicales et les étudiants de ces filières pourraient bénéficier de la possibilité d'être agréé comme aide-soignant et, le cas échéant, pour analyser les conditions supplémentaires à remplir pour acquérir les compétences requises pour cette fonction.</p> <p>Cet avis a été préparé par le Bureau exécutif commun du CFPP et de la CTPP élargi aux membres pléniers après un appel à candidatures pour la représentation de toutes les professions paramédicales. La plupart des représentants ont, à leur tour, contacté leur association professionnelle respective pour connaître leur point de vue sur cette demande d'avis.</p> <p>Il serait bon de connaître l'avis des aides-soignants et/ou de leurs représentants sur la proposition d'autoriser les diplômés des professions paramédicales à accomplir des actes relevant normalement de leurs compétences.</p> <p>Ceci afin de respecter les sensibilités de chacun.</p>

<p>Inleiding</p> <p>De Vlaamse minister van Welzijn, Gezin, Volksgezondheid en Armoedebestrijding heeft gevraagd naar de mogelijkheden om de criteria voor registratie als zorgkundige uit te breiden naar andere gezondheidszorgbeoefenaars en studenten in deze afstudeerrichtingen en naar de voorwaarden die nodig zijn voor deze uitbreiding. Het doel is een antwoord te bieden op de stijgende vraag naar zorgkundigen. Zorgkundigen vormen vandaag immers een knelpuntberoep.</p> <p>De minister van Volksgezondheid, Frank Vandebroucke, heeft in navolging hierop in zijn brief van 20/12/2021 advies gevraagd aan verschillende raden en adviesorganen over de vraag of één of meerdere van de paramedische beroepen en studenten in deze studierichting(en) baat zouden hebben bij de mogelijkheid om zich te laten registreren als zorgkundige en zo ja, te analyseren aan welke aanvullende eisen zou moeten worden voldaan om de vaardigheden te verwerven die voor deze functie vereist zijn.</p> <p>Dit advies werd opgesteld door het gezamenlijk dagelijks bestuur FRPB/TCPB die werd uitgebreid met leden van de FRPB en TCPB die zich, na een oproep tot kandidaatstelling voor de vertegenwoordiging van alle paramedische beroepen, hebben geëngageerd. De meeste vertegenwoordigers hebben op hun beurt contact opgenomen met hun respectievelijke beroepsvereniging om de standpunten over deze adviesvraag te kennen.</p> <p>Het zou goed zijn om van zorgkundigen en/of hun vertegenwoordigers te vernemen hoe zij aankijken tegen het voorstel om afgestudeerden in paramedische beroepen de mogelijkheid te bieden om hen toe te staan om handelingen te verrichten die in hun 'lijsten van handelingen' zijn opgenomen.</p>
--

Conseil Fédéral des Professions Paramédicales Commission Technique des Professions Paramédicales	Federaal Raad voor de Paramedische beroepen Technische Commissie voor de Paramedische beroepen
<i>Avis concernant l'élargissement des critères d'agrément des aides-soignants</i>	<i>Advies betreffende de uitbreiding van de criteria voor de registratie als zorgkundige</i>
CFPP-CTPP/2022/AVIS-2022-02	19/04/2022
	FRPB-TCPB/2022/ADVIES-2022-02

	Dit om de gevoeligheden van eenieder te respecteren.
Points d'attention	Aandachtspunten
<p>Pendant la crise du covid, certaines professions paramédicales (par exemple, les ergothérapeutes) se sont portées volontaires, souvent sans être rémunérées, pour rendre certains soins possibles. Les associations professionnelles en ont fait la promotion. La présente demande d'avis doit être considérée comme totalement distincte des solutions à la crise du Covid.</p> <p>En termes d'accessibilité des soins, il est intéressant d'offrir aux étudiants paramédicaux la possibilité de s'inscrire entant que professionnels de la santé pendant leur formation.</p> <p>Il peut être intéressant pour les étudiants de développer des contacts et des compétences plus "centrés sur le patient" au cours de leur formation. Les étudiants ont la possibilité d'acquérir l'expérience d'une autre profession de santé, ce qui peut ensuite conduire à de meilleures collaborations.</p> <p>L'objectif de cette éventuelle reconnaissance ne devrait toutefois pas être de réquisitionner "obligatoirement" du personnel afin de combler ensuite les pénuries d'aides-soignants sur le marché du travail. D'autant que les professions paramédicales sont, elles aussi, parfois sujettes à des pénuries dans le paysage des soins de santé. Souvent, ils n'ont matériellement pas le temps pour suivre une formation complémentaire (par exemple, d'aide-soignant), ce qui n'améliore pas la qualité pour le patient. Afin de répondre à cette problématique, d'autres leviers (politiques) doivent encore être activés.</p> <p>Une comparaison rapide entre le profil d'aide-soignant et celui des professions paramédicales permet de mettre en évidence certaines différences significatives en matière d'actes, de focus et de mise en œuvre, entre autres. Les actes d'un aide-soignant font partie des "soins infirmiers" et sont placées sous la tutelle de l'infirmier, alors que dans de</p>	<p>Tijdens de covid-crisis hebben enkele paramedische beroepen (zoals bijvoorbeeld ergotherapeuten) zich vrijwillig en dikwijls onbetaald ingezet om de zorg mogelijk te maken. Dit werd door de beroepsverenigingen gepromoot. De huidige adviesvraag dient volledig los van de oplossingen voor de Covid-crisis beschouwd te worden.</p> <p>In termen van toegankelijkheid van de zorg is het een interessant piste om de mogelijkheid aan te bieden om paramedische studenten te kunnen laten registreren als zorgkundige tijdens hun opleiding</p> <p>Het kan voor studenten interessant zijn om tijdens de opleiding meer "patiëntgerichte" contacten en vaardigheden te ontwikkelen. Studenten krijgen zo de opportuniteit om ervaring te verwerven vanuit een ander gezondheidszorgberoep, die vervolgens kan leiden tot betere samenwerkingen.</p> <p>Het doel van deze mogelijke erkenning mag echter niet zijn, om via deze weg, personeel 'verplicht' te vorderen om zo vervolgens tekorten op de arbeidsmarkt bij de zorgkundigen op te vullen. Ook paramedische beroepen zijn onderhevig aan tekorten in het zorglandschap. Zij hebben vaak niet de tijd en ruimte om nog extra opleidingen te volbrengen (bv. voor zorgkundige) met als gevolg dat het kwaliteit voor de patiënt niet ten goede komt. Om tegemoet te komen aan het knelpuntberoep van de zorgkundige dienen immers nog andere (politieke) hefboomen te worden geactiveerd.</p> <p>Een snelle vergelijking tussen het profiel van de zorgkundige en van de paramedische beroepen maakt het mogelijk om enkele significante verschillen op o.a. het vlak van handelingen, focus en uitvoering te benadrukken. De handelingen van een zorgkundige maken deel uit van de 'verpleegkundige zorg' en deze werken onder voogdij van de</p>

Conseil Fédéral des Professions Paramédicales Commission Technique des Professions Paramédicales	Federaal Raad voor de Paramedische beroepen Technische Commissie voor de Paramedische beroepen
<i>Avis concernant l'élargissement des critères d'agrément des aides-soignants</i>	<i>Advies betreffende de uitbreiding van de criteria voor de registratie als zorgkundige</i>
CFPP-CTPP/2022/AVIS-2022-02	19/04/2022
	FRPB-TCPB/2022/ADVIES-2022-02

nombreuses professions paramédicales, le travail est effectué selon une approche thérapeutique/accompagnement/coaching et principalement sur prescription médicale (parfois aussi certains actes en autonomie), donc sous la responsabilité du médecin. L'aide-soignant se concentre sur les soins, la logistique et l'éducation, tandis que les profils paramédicaux ont tendance à se concentrer sur l'accompagnement, la prévention, l'évaluation, etc.

Il faut également veiller à ce que la reconnaissance en tant qu'aide-soignant s'inscrive dans le cadre de l'identité professionnelle paramédicale et y soit liée. Ce n'est pas toujours le cas (comme, par exemple, chez les technologues orthopédiques).

En général, il existe une différence de formation entre les professions paramédicales et les aides-soignants. Les aides-soignants ne suivent pas une formation de bachelier, comme c'est le cas pour de nombreuses professions paramédicales. C'est pourquoi il peut sembler plus approprié d'examiner la possibilité d'étendre les actes des professions paramédicales avec des actes qui appartiennent aux aides-soignants. De cette manière, sans prendre de risques et sans "reconnaître" des paramédicaux comme des aides-soignants et donc les "discrediter" de leur profession de base, une aide (et non une réponse) pourrait être offerte à la pénurie de professionnels de la santé.

Une solution alternative qui existe déjà est que chaque étudiant qui aurait validé des cours puisse avoir droit à des dispenses en cas de réorientation vers la formation en aide-soignant. Il s'agit d'un choix personnel et individuel, et dans le respect des compétences précédemment acquises, de suivre une formation complémentaire. La perspective de la formation est la plus intéressante à prendre en compte : ouvrir des portes et faciliter les réorientations au lieu d'adapter tous les cours.

Le risque existe que les diplômés paramédicaux ET aides-soignants agréés deviennent la norme et que les employeurs n'engagent que ces profils "mixtes"

verpleegkundige terwijl bij veel paramedische beroepen er gewerkt wordt volgens een therapeutische/begeleidende/coachende benadering en meestal op medisch voorschrift (soms ook bepaalde handelingen in autonomie), dus onder de voogdij van de behandelende arts. De zorgkundige focust zich op zorg, logistiek en educatie terwijl bij de paramedische profielen dit zich eerder situeert op vlak van begeleiding, preventie, beoordeling,...

Er moet ook gewaakt worden dat een erkenning als zorgkundige past bij de identiteit van en raakvlakken heeft met de professionele paramedische identiteit. Dit is niet steeds het geval (zoals bijvoorbeeld bij orthopedisch technologen, audiciens-audiologen, ...).

In het algemeen is er een verschil in opleiding tussen de paramedische beroepen en de zorgkundigen. Zorgkundigen volgen geen bachelorsdiploma, zoals voor veel paramedische beroepen wel het geval is. Daarom lijkt het misschien meer aangewezen om de mogelijkheid te bekijken om de handelingen van paramedische beroepen uit te bereiden met handelingen die behoren tot de zorgkundigen. Op die manier zou, zonder risico's te nemen en zonder deze beroepsbeoefenaren te "erkennen" als zorgkundigen en hen aldus uit hun basisberoep te "discrediteren", hulp (en niet een antwoord) kunnen worden geboden aan het tekort aan zorgwerkers.

Een alternatieve mogelijke oplossing die al bestaat is dat elke student die de cursussen heeft gevalideerd aanspraak kan maken op vrijstellingen wanneer hij zich opnieuw oriënteert voor de opleiding zorgkundige. Dit is een persoonlijke en individuele keuze, en met respect voor eerder verworven competenties, om een bijkomende opleiding te volgen. Het perspectief van de opleiding is het interessantst om in aanmerking te nemen: door het openen van poorten en het vergemakkelijken van heroriëntaties in plaats van het aanpassen van alle cursussen.

Het risico bestaat dat afgestudeerden in paramedische beroepen EN geregistreerde zorgkundigen de norm worden en dat werkgevers

Conseil Fédéral des Professions Paramédicales Commission Technique des Professions Paramédicales		Federaal Raad voor de Paramedische beroepen Technische Commissie voor de Paramedische beroepen	
<i>Avis concernant l'élargissement des critères d'agrément des aides-soignants</i>		<i>Advies betreffende de uitbreiding van de criteria voor de registratie als zorgkundige</i>	
CFPP-CTPP/2022/AVIS-2022-02	19/04/2022	FRPB-TCPB/2022/ADVIES-2022-02	

parce qu'ils sont plus adaptables. L'objectif n'est pas de créer une inégalité entre les professionnels, ni de créer un nouveau type d'aide-soignant.

L'aspect financier joue également un rôle important. Comme indiqué précédemment, la plupart des professions paramédicales sont diplômées de bachelier. Toutefois, il ne peut être question que, lors de l'exécution des actes des aides-soignants, ceux-ci soient employés à une échelle salariale inférieure à celle de leur niveau d'étude.

Les argumentaires des associations professionnelles sont être annexées à cet avis

alleen deze "gemengde" profielen zullen aannemen omdat zij zich beter kunnen aanpassen. Het is niet de bedoeling om ongelijkheid tussen beroepsbeoefenaren te creëren, noch om een nieuw soort zorgkundige creëren.

Het financiële aspect speelt ook een belangrijke rol. Zoals eerder aangegeven hebben de meeste paramedische beroepen een bachelor niveau. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat bij het uitvoeren van taken voor zorgkundigen zij aan een lager barema tewerkgesteld worden dan hun bachelor niveau.

De argumenten van de beroepsverenigingen zijn als bijlage bij dit advies gevoegd